

‘Plots werden veel meer gezinnen kwetsbaar’

Hoe kinderbegeleiders contact hielden met kinderen en ouders tijdens de coronacrisis

‘Bel regelmatig de gezinnen uit je opvang op. Alle ouders appreciëren zo’n babbel. Blijven bellen geeft ouders het signaal dat je aan hen blijft denken, dat je er bent voor hen’, zegt Tom Possemiers (coördinator Wigwam, Kessel-Lo). Kinderbegeleiders en leidinggevenden vertellen over hoe je contact houdt met de ouders als ze hun kinderen niet meer naar de opvang mogen brengen tijdens crisismomenten als de coronaperiode.

Femke

Tijdens de coronacrisis konden veel kinderen niet meer naar de kinderopvang. Ouders die wel tot de prioriteitengroep behoorden, zoals zij die werkten in woon- en zorgcentra, moesten hun kind dan weer aan de deur afgeven. Wenmomenten werden uitgesteld, kinderen moesten wachten om in te stappen in de opvang. Soms droegen kinderbegeleiders ook een mondmasker, wat heel onwennig was voor kinderen én ouders. Toch probeerden de kinderdagverblijven het contact met de ouders zo goed mogelijk te onderhouden.

Communicatie via nieuwsbrief en website

‘We hebben alle ouders opgebeld, om te weten wat hun behoeften waren en of alles goed liep’, zegt Femke Hoorelbeke (coördinator kind en ouders De Blauwe Lelie,

Brugge). Ouders in een kwetsbare situatie contacteerden we regelmatig. Een babbel is erg belangrijk. We zetten ook sterk in op het informeren en ondersteunen van ouders en medewerkers. Wekelijks schreef het pedagogisch team een speciale corona-editie van onze nieuwsbrief die we publiceerden op onze website, met tips: wat vertel je aan kinderen, hoe zorg je voor emotionele ondersteuning van kinderen – in begrijpelijke woorden, zonder kinderen angstig te maken. We postten ook activiteiten die je thuis kon doen met de kinderen, en leuke spelideeën. We hadden aandacht voor alle leeftijden, van 0-12 jaar. We stuurden de nieuwsbrief ook naar de onthaalouders en de ouders.’ Arlette Matteeuws (inclusiecoach Centrum Inclusieve Kinderopvang De Blauwe Lelie en zorgregio Brugge): ‘Regelgeving en beleidsadviezen zijn niet altijd even makkelijk te begrijpen voor de ouders. Ze vroegen ons vaak wat die maatregelen nu betekenden voor hun gezin. Daarom zetten we ook daarover laagdrempelige, nuttige informatie op onze website. Daar konden ze tips lezen om bijvoorbeeld thuiswerk en thuisopvang te combineren. We gaven ook

'Elke dag stuurde ik de ouders en kinderen een berichtje'

Arlette

aan waar ouders met hun vragen terecht konden. Ouders reageerden daar heel positief op. Ook op Facebook gaven we info over films, doe-ideeën, tips over hoe ze hun dag konden organiseren, hoe ze hun handen moesten wassen.'

Berichtjes sturen en bellen

'Elke dag stuurde ik ouders en kinderen een berichtje, en ik belde hen via Facetime', zegt Heidi Spriet (onthaalouder DVO De Blauwe Lelie, Sint-Pieters). Kinderen vonden het leuk om eens met mij te praten, en mij ook te zien op het scherm. En ik vond het ook leuk om hen te zien. De ouders vertelden over hun 'thuisstijl' met de kinderen, en ze stuurden ook foto's door. Ouders misten de routine: opstaan, kinderen naar de opvang, gaan werken, kinderen ophalen. Ook de kinderen misten die routine.'

Tom Possemiers (coördinator Wigwam, Kessel-Lo): 'We belden regelmatig naar ouders van kwetsbare gezinnen. De hele dag tussen de vier muren of zorgen voor jouw kinderen in combinatie met het thuiswerk was vaak een hele uitdaging. Alle ouders apprecieerden die babbel. Blijven bellen gaf ouders ook het signaal dat we aan hen bleven denken, dat we er zijn voor hen. Als een ouder ons zei dat alles goed ging, belden we die twee dagen later toch op, want dan hadden de ouders misschien wél een vraag of zorg. Die babbels waren nodig, ouders gaven aan dat ze ons en het sociale contact misten, en wij misten hen. Het algemene corona-nieuws bereikte helaas niet iedereen, en ouders hadden – terecht – veel angsten. Daarom ondersteunden we ouders tijdens die gesprekken, luisterden en informeerden hen over wat kon en mocht, en waar ze hulp konden krijgen.'

Heidi

Tom

Schrik om buiten te komen

'Sommige ouders bleven uit schrik binnen met hun kinderen', zegt Els Meiresone (leidinggevende Tierlantuin, Gent). 'Dat is niet altijd evident omdat ouders vaak in flats wonen. Vele gezinnen kwamen helemaal de deur niet uit. Ze waren bang om op straat te komen, om boodschappen te doen. We vertelden aan ouders dat ze gerust konden wandelen met hun baby of peuter maar dat ze afstand moesten houden, dat ze niet in de massa moesten lopen, maar dat de buitenlucht goed was voor hun kind. Als ouders aangaven dat het te zwaar werd, zochten we naar oplossingen. Voor alleenstaanden is het niet zo eenvoudig om thuiswerk te combineren met de zorg voor een baby of peuter. Als de leidinggevende wist dat opvang belangrijk was voor een gezin, besprak ze dat met de ouders.'

Samenwerken met de buurt

'Uit onze gesprekken bleek dat sommige gezinnen het financieel zwaar hadden', zegt Tom Possemiers. 'Daarom deelden we samen met vrijwilligers van een lokale vereniging voedselpakketten uit. Dankzij Kirikou van Huis van het Kind Leuven konden we ook speelgoedpakketten aan huis laten leveren. Enkele gezinnen hadden al contact met de hulpverlening, andere verwezen we naar die hulpverlening door, of we namen samen met de ouders contact op.' Heidi Spriet: 'Ik doe mijn boodschappen in de buurtwinkel. Als ik daar ouders ontmoette, deed ik een live babbel met hen vanop de nodige afstand. Omdat een mama aangaf dat ze de combinatie werk-kinderen moeilijk vond in deze coronatijd, deed ik ook regelmatig boodschappen voor dat gezin.'

Els

Lieve

‘Uit onze gesprekken bleek dat ouders het financieel zwaar hadden’

Na de exit uit de lockdown

Lieve De Bosscher (directeur Dienst Kinderopvang Stad Gent): ‘Ook na de exit uit de lockdown brengen niet alle ouders hun kinderen terug naar de opvang, zelfs al mag het weer. Een deel van hen blijft weg omdat ze al dan niet tijdelijk werkloos zijn geworden, en daardoor is het voor hen interessanter hun kind thuis te houden. Gelukkig kunnen we mensen die een aantoonbaar verlaagd inkomen hebben ook kortingen toekennen, of achteraf zelfs facturen kwijtschelden. Het retributiereglement is zo ontworpen dat er geen financiële drempels zijn voor de toegang tot kinderopvang. Een andere groep ouders is nog altijd bang. Dat zijn dan vooral ouders van zeer jonge baby’s, kinderen jonger dan 6 maanden. We begrijpen dat ouders jonge baby’s, die fragiele wezens, nog even thuis houden. Maar we houden wel intensief contact. We informeren hen over hoe we werken, laten andere ouders getuigen, maken hen lid van de ouders-Facebookgroepen, laten de kinderbegeleider hen virtueel vertellen over hoe we werken. Zo werken we geleidelijk de weerstand bij die ouders weg, en krijgen die genoeg vertrouwen om hun kind weer naar de opvang te brengen. We zetten ook sterk in op flexibele opvang. Als de gezinssituatie van mensen plots verandert, dan kunnen hun kinderen vlot instromen.’

Impact op wemomenten

Lieve De Bosscher: ‘De impact van de coronacrisis merken we wellicht het meest in de wemomenten. Ouderparticipatie begint met goede wemomenten. Normaal gezien laten we ouders toe om drie maanden lang heel voorzichtig, op hun maat en ritme, in te stromen in de opvang. Maar we mogen hen nu even niet meer voorbij de deur laten. Dus geven we digitaal info door, doen we ook wemomenten buiten, maar toch ontbreekt iets essentieels: nieuwe ouders hebben toch het recht om de kinderopvang ook van binnenuit te leren kennen? Daarom laten we ouders individueel toe als de leefgroepen leeg zijn. Maar ik hoop dat we heel vlug de ouders weer mogen binnenlaten, want al onze wemomenten zijn afgestemd op het individuele gezin, het individuele kind.’

‘Ouders zijn een onontbeerlijke partner in de kinderopvang. Laten we er daarom voor waken dat we niet teruggeslingerd worden in de tijd. We mogen niet terug naar het medische model dat gold tot eind jaren zeventig, waar ouders niet binnen mochten in de opvang, en hun kind afgaven door een luik. Dat mag in geen geval het nieuwe normaal worden. Want als je niet focust op welzijn en betrokkenheid van kind en ouders, dan wordt dat vlug als heel efficiënt ervaren, als ouders hun kind aan de deur afgeven. En niet alle actoren in de kinderopvang zien daar een probleem in, want je wint ogenschijnlijk wel tijd, natuurlijk. Je hoort dan: “Ouders hebben geen klachten over deze manier van werken.” Maar waarom hebben veel ouders geen klachten? Omdat ze al lang blij zijn dat ze hun kind weer naar de opvang mogen brengen, nadat ze een tijd geen toegang hebben gehad tot voorschoolse of buitenschoolse opvang. Daarom moeten we ervoor zorgen dat ouders medeparticipant zijn aan de kinderopvang, dat hun stem structureel daarin ingebed zit, zodat ze kritisch mogen zijn over de opvang. Ouders betrekken bij de opvang, met hen samenwerken, dat is al immers even belangrijk voor de kwaliteit van je opvang als een sterke pedagogische visie en goed opgeleid personeel.’

Geen mondklappers

Lieve De Bosscher: ‘Daarnaast zijn we wel erg tevreden over de compensatiemaatregelen van het Agentschap Opgroeien voor de kinderopvang. Zo hebben we niet moeten inboeten op kwaliteit, hebben we geen kindplaatsen verloren, en hebben we geen kleine organisatoren over de kop zien gaan. Ik ben ook erg blij dat we het debat hebben kunnen voeren over de mondklappers. Want als je alle kinderbegeleiders achter mondklappers steekt, pleeg je roofbouw op het welbevinden van de kinderen, en maak je wederzijdse betrokkenheid erg moeilijk. Het is nu eenmaal onmogelijk om met heel jonge kinderen niet van nabij te werken. En ik ben vooral trots dat al onze medewerkers paraat bleven, dat zij leergierig en flexibel de vele wendingen die we doorliepen positief-kritisch aanpakten. Zij zijn de minder zichtbare helden in coronatijden.’ ◀